A terjeszési szerződésekkel kapcsolatos fejlemények

Néhány hónapja a Microsoft közösségi (shared-source) szerződésének veszélyeiről írtam (Linuxvilág, 2001. december, 20. oldal), trójai falónak nevezve azt. Ugyanis pusztán azáltal, hogy megtekintjük a Microsoft kódját, „megfertőzhetjük" a saját programunkat, kitéve magunkat a Microsoft szerzői jogi perének.

Egy olvasói levél szerint kettős mércét alkalmazok, mivel pontosan ugyanez a gond a GPL-engedéllyel is. „A hagyományos, szerzői jogdíjas programokat fejlesztő cégeket – írja – a GPL-kód puszta megtekintése ugyanabba a helyzetbe hozhatja, mintha a Microsoft felhasználási szerződésével terjesztett kódot nézték volna meg". Ami még roszszabb, hogy mint állítja, a GPL „fertőző" záradékai megkövetelik, hogy az egész kereskedelmi terméket a GPL alatt adják ki, vagy a GPL-részeket távolítsák el. Az olvasónak a GPL-ről adott elemzése viszont csak részben helytálló, ugyanis három különböző lehetőséget kever össze.

1. Tegyük fel, hogy egy kereskedelmi programokat fejlesztő cég GPL-engedéllyel terjesztett kódot vesz át és épít be egy programjába. A cég elfogadta a GPL-szerződés feltételeit, és követnie kell azokat. A bíróság jóvátételként kötelezheti a céget, hogy a szerződés feltételeit tartsa be és a kereskedelmi programot – a forráskódot is beleértve – a GPL-szerződés alatt adja ki; jellemzően ezt nevezik „GPL-fertőzés"-nek, ám ebben az esetben a cég tudatosan vállalta a kockázatot.
2. Tegyük fel, hogy a kereskedelmi programokat fejlesztő cég nem fogadja el a GPL feltételeit, ugyanakkor a GPL-kódot felhasználja a saját kereskedelmi programjában. A szerzői jog értelmében a céget kártérítés fizetésére kötelezhetik és arra, hogy hagyjon fel a kód használatával, de a GPL feltételeinek betartására (például a forráskód közzétételére) valószínűleg nem lenne kötelezhető. Ez nem GPL-fertőzés, hanem egyszerűen a szerzői jogok megsértése.
3. Tegyük fel, hogy a kereskedelmi programokat fejlesztő cég egyik alkalmazottja cége tudta és engedélye nélkül, szándékosan vagy más módon GPL-kódot épít be a kereskedelmi programba (amennyiben a cselekedet szándékos, jogi szempontból az alkalmazott „saját felelősségére cselekedett"). Ebben az esetben a cég valószínűleg nem vonható felelősségre a szerzői jog szándékos megsértéséért, noha a jogsértő program használatát be kell szüntetnie. Ilyenkor szó sincs fertőzésről, pusztán a szerzői jog megsértéséről.

A jogdíjas programok fejlesztőinek valóban körültekintően kell eljárniuk. Valaki más szerzői jog által védett programjának felhasználása a saját termékükben (még akkor is, ha nem szándékosan történik), nem kívánt következményekkel járhat – például költséges szerzői jogi perekhez, nagy összegű kártérítésekhez, illetve a jogsértő program terjesztését és árusítását tiltó végzéshez vezethet.

Minden programkészítő cégnek ki kell alakítania a biztonságos fejlesztés gyakorlatát. Ez azt is magában foglalja, hogy meggyőződünk róla, minden fejlesztő tisztában van-e vele, mennyire fontos, hogy ne másolja le valaki más programját, mielőtt egy megfelelően képzett jogász segítségével meg ne vizsgálnák azokat a feltételeket, amelyek mellett a programot beszerezték. Ha egy cég meg akarja őrizni programjainak kereskedelmi jellegét, vigyáznia kell, hogy más kereskedelmi programok, valamint a szabad és nyílt forráskódú programok terjesztési engedélyének hatásait elkerülje. A megfelelő biztonsági intézkedések megtétele, beleértve a vezetőknek az alkalmazottak képzésére és a munkakörnyezet biztosítására fordított idejét csakúgy, mint az engedélyek megvizsgálására fordított ügyvédi munkaidőt is, része az üzleti költségeknek, amelyeket a program árába bele kell építeni.

Ezek a megfontolások érvényesek azokra is, akik szabad és nyílt forráskódú programokat fejlesztenek. Pusztán attól, hogy egy programot ingyen terjesztenek, még nem zárható ki, hogy egy szerzői jogi per egyik pillanatról a másikra véget vet a fejlesztésnek.

Íme néhány biztonsági intézkedés, amelyet az ügyfeleimnek javasolni szoktam: szerezzünk be aláírt szerzői jogi nyilatkozatot vagy valódi terjesztési engedélyt minden harmadik féltől, aki hozzájárul a fejlesztéshez. A nyilatkozat megfogalmazása legyen ehhez hasonló: „Alulírott szerző(k) kijelenti(k), hogy a programkód eredeti és a saját alkotás".

Ha a programkódot egy másik cég alkalmazottja szolgáltatta, a cég írásos engedélyének beszerzése javasolt.

A Szabad Szoftver Alapítvány egy Alkalmazotti Jogi Nyilatkozat használatát javasolja, amely az alkalmazottat felhatalmazza, hogy a kódot „a szabad programok eljárása szerinti terjesztésre és megosztásra" ajánlja fel.

Ha alkalmazottaink megismerhettek harmadik fél birtokában lévő programot, amely kereskedelmi terjesztésű, és amelynek forráskódja nem másolható, lehet, hogy ésszerűbb az alkalmazottakat egy másik fejlesztéshez beosztani, ahelyett, hogy szerzői jogi (vagy üzleti titkok eltulajdonítása elleni) pert kockáztatnánk.

Jogászként az a kötelességem, hogy körültekintő legyek és felhívjam a figyelmet a kockázatokra. A szabad és nyílt forráskódú programok elkötelezettjeként azonban tartózkodni szeretnék attól, hogy felesleges félelmet, bizonytalanságot és kétségeket ébresszek.

A nyílt forráskódú fejlesztés célja az, hogy megkönnyítse a kód elterjedését és megszüntesse a titkolózást. A kereskedelmi programok fejlesztőinek ugyan vigyázniuk kell arra, hogy ne nézzenek bele más cégek kódjába, de a szabad és nyílt forráskódú programok fejlesztői nyugodtan másolhatják más szabad és nyílt forráskódú programok részeit – a szerző terjesztési engedélye által megszabott kereteken belül. Az eredmény: mindenki számára jobb programkód.

Lawrence Rosen (www.rosenlav.com) magángyakorlatot folytató jogász a kaliforniai Redwood Cityben. A Nyílt Forrás Kezdeményezés (Open Source Initiative) ügyvezető igazgatója és jogtanácsosa (➲ www.opensource.org).

© Kiskapu Kft. Minden jog fenntartva

Linuxvilág
www.linuxvilag.hu